

Üstad neden itidali tavsiye etmiştir; hatta "bize tecavüz dahi edilse nur gösteririz" demiştir. Hâlbuki ona zulüm yapanlar İslam adına yapmıştı. "El hubbu lillah, vel buğdi fillah." düsturuna göre düşmanlık etmesi gerekirdi?!.

"İtidal ile hareket etmenin" o kadar çok nedenleri vardır ki, saymakla bitmez. Biz bunlardan bazılarını kısa maddeler hâlinde değinmeye çalışalım.

Birincisi: İtidal Hazreti Peygamberin hem şiarı hem sünnetidir.

"O vakit Allah'tan bir rahmet ile onlara yumuşak davrandın! Şayet sen kaba, katı yürekli olsaydın, hiç şüphesiz, etrafından dağılıp giderlerdi. Şu hâlde onları affet; bağışlanmaları için dua et; iş hakkında onlara danış. Kararını verdiğin zaman da artık Allah'a dayanıp güven. Çünkü Allah, kendisine dayanıp güvenenleri sever." (Â-i İmran, 3/159)

İkincisi: Yumuşaklık, ölçülü olmak, barış ve suhulet eşyada asıl olandır; sertlik ve savaş ise bazı özel durumlarda caiz olan bir hâldir. **İslam, insanların kalbine ancak yumuşaklık, ölçülü olmak, barış ve suhulet ile girebilir.** Nitekim Hudeybiye'nin barış iklimi sayesinde birçok müşrik İslam olabilmıştır. Tarihte de İslam hep sevgi ve hoşgörü ile yayılmıştır.

Üçüncüsü: Özellikle de bu asırda, medenilere galebe ancak ikna ile olur. İkna da barış ve diyalog ile mümkündür. İki kanlı bıçaklının birbirini dinleyip ikna ettiği nerde görülmüştür. İkna, karşılıklı hoşgörü ve diyalog ile olabilir. Risale-i Nur'un en keskin ve etkileyici kılıcı, delil ve iknadır. Delil ve ikna da ancak müspet ve mutedil olmakla mümkündür.

Dördüncüsü: Buğuz ve kavga ancak, meşru ve hususi olan savaş ortamında caizdir; savaş ise iki devlet iki ordu arasında olabilir. Bazı kör cahillerin iddia ettiği gibi, bireysel ya da cemaat anlamında Müslümanların devletlere ya da cemaatlara savaş açması asla caiz değildir. İşid, El Kaide gibi sapkınların alem-i İslam'a verdiği zararı Siyonistler vermiyor. Böyle ahmak dostun olacağına akıllı düşmanın olsun.

Beşincisi: Bir temsil: Bir gün güneş ile rüzgâr iddiaya girerler."Karşıdan gelen atlı adamın üzerindeki paltoyu kim çıkarabilir" diye. İlk denemeyi rüzgâr yapar. Kuvvet

---

ve fırtınasına güvenerek tamam der. Yavaş yavaş esmeye başlar. Atlı adam bakar rüzgâr çıktı. Önü açık paltosunun düğmelerinden bir kaçını iliklemeğe başlar. Rüzgâr biraz daha sertleşir ve acı acı esmeye başlar. Tabi adam paltosunu daha da sıkı sıkı örtemeye başlar. Rüzgâr sinirlenip iyice fırtına hâlinde esmeye başlayınca, adam en sonunda atından inip bir mağaraya sığınır. Başarısız olan kaba rüzgâr, sırayı güneşe devreder. Güneş latif bir sıcaklık ile hararetini bir gönderir, o adam önce paltosunun düğmelerini bir bir açmaya başlar. Sonra güneş hararetini artırır ve adam paltosunu çıkardığı gibi gömleğini de açar. Güneş şiddetli ve kaba rüzgâra karşı bahsi kazanır.

Aynen bu misaldeki gibi biz, İslam'ı, ecnebilere karşı güneş gibi hareket ederek anlatmamız gerekir. O zaman onlar, sinelerini ve kafalarını bize açarlar. Ama kaba yel gibi onlara sertlik ve kuvvet ile yaklaşırsak, onlar bize gönüllerini ve kafalarını kapadığı gibi, İslam'a karşı tavır alıp düşman olurlar. İşte diyalog ve barış ortamı, güneşin hâline; savaş ve kaba kuvvet ise, rüzgârın hâline benzer.

Kur'an ve Hadis Açısından Diyalog ve İtidalin Delilleri

"Yahudi ve müşrikleri mü'minlere en çok düşmanlık yapan kimseler olarak bulacaksınız. 'Biz Hristiyanız' diyenleri de mü'minlere sevgide en yakın kişiler olarak bulacaksınız. Çünkü, onların içinde bilgin keşişler ve ruhbanlar var ve bir de onlar büyüklenmezler." (Maide, 5/82)

"Ey Ehl-i Kitab! Bizimle sizin aranızdaki müşterek bir kelimeye gelin! Ancak Allah'a ibadet edelim. Hiçbir şeyi O'na ortak koşmayalım. Allah'ı bırakıp bazımız bazısını Rab edinmesin." (Âl-i İmran, 3/64)

"Zulmedenleri hariç, Ehl-i kitap ile en güzel olan şeklin dışında bir tarzda, münazara, mücadele etmeyin! Onlara şöyle deyin: Biz, hem bize indirilen kitaba, hem size indirilen kitaba iman ettik. Bizim İlahımız da sizin İlahınız da bir ve aynı İlahıdır ve biz O'na gönülden teslim olduk." (Ankebut, 29/46)

"Dininizden ötürü sizinle savaşmayan, sizi yerinizden, yurdunuzdan etmeyen inançsızlara gelince, Allah sizi, onlara iyilik etmekten, adalet ve insafı gözetmekten menetmez, çünkü Allah adil olanları sever." (Mumtehine, 60/8)

"(Ey Muhammed) Sen (insanları) Rabbinin yoluna hikmet ve güzel öğütlerle çağır ve onlarla en güzel şekilde mücadele et." (Nahl, 16/125)

Allah Resûlü (s.a.s.), bir gün yoldan bir Yahudi cenazesi geçerken ayağa kalkar. O

---

esnada yanında bulunan bir Sahâbî, “Ya Resûlallah, o Yahudi’dir.” der. Nebiler Serveri (s.a.s.) hiç tavrını bozmadan ve yüz çizgilerini değiştirmeden, zamana “Dur ve beni dinle.” dedirtecek řu cevabı verir: “**Ama bir insan!..**” (Müslim, Cenâiz 78, 81)